

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 14375-12-17 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

מספר בקשה: 9

בפני כבוד השופט אבי גורמן

יוניון נכסים בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד אמיר שוהם

העוררת

נגד

מס שבח נתניה
ע"י ב"כ עוה"ד יפעת גושן שושן וערן פיירשטיין
מפרקליטות מחוז תל אביב (אזרחי)

המשיב

החלטה

1

2 לפני בקשה מטעם העוררת, לפסול עצמי מלדון בערר נשוא תיק זה. בקשה זו נובעת מכך
3 שבספר שהייתי שותף לחיבורו, נקטנו עמדה בנוגע לשאלה המשפטית הדורשת הכרעה בערר
4 זה.

5 לאחר ששקלתי את הבקשה, את תשובת המשיב ואת תגובת העוררת, הגעתי למסקנה כי דינה
6 להידחות וזאת מהטעמים עליהם אעמוד בהמשך.

7

8 הבקשה והרקע לה:

- 9 1. הערר שלפני ולפני חברי לוועדת הערר, עוסק בשאלה משפטית ממוקדת: תחולתו על
10 חברה של סעיף 48א(ה) לחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963, העוסק
11 בפריסת השבח על פני מספר שנים.
12 2. הצדדים הגישו רשימת מוסכמות ופלוגתאות אשר ייתרה את הצורך בשמיעת ראיות,
13 והתיק נקבע לסיכומי הצדדים.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 17-12-14375 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

- 1 3. במסגרת סיכומים שהגיש, הפנה המשיב לעמ' 507 לספרי, אשר נכתב יחד עם שי
2 אהרונוביץ', מיסוי מקרקעין - פרשנות הלכה ומעשה (2017), שם נכתב:
3 "על פי לשון הסעיף האפשרות לבצע פריסה תחול רק על יחיד ואינה חלה על תאגיד,
4 זאת היות וסעיף 48א(ה1)א לחוק מפנה לשיעורי המס הקבועים בסעיף 48א(ב) לחוק
5 אשר עוסקים בשיעורי המס על השבח הריאלי אצל יחיד, בעוד שיעור המס אשר חל
6 על תאגיד, קבוע בסעיף 48א(א) לחוק. אין ספק כי קיימים מקרים שבהם גם לתאגיד
7 משתלם לפרוס את השבח הריאלי בהתאם לסעיף ואולם לשון החוק ופרשנות רשות
8 המסים היא כי זכות הפריסה שמורה ליחיד ותאגיד אינו יכול לפרוס את השבח הריאלי".
- 9 4. לאחר שהוגשו סיכומי המשיב וטרם הגשת סיכומי תשובה מטעמה, הגישה העוררת את
10 בקשת הפסילה שלפני. בקשת הפסילה מנומקת בכך כי הואיל והבעתי את דעתי עלי ספר,
11 הרי שדעתי בסוגיה זו ננעלה והתקבעה. המערערת סבורה כי לא אהיה פתוח עוד לשכנוע
12 ולשינוי, שכן אחרת יהיה בכך לסתור את האמור בספרי אשר פורסם לפני זמן לא רב,
13 בשנת 2017. במצב דברים זה, טוענת העוררת כי "המשחק מכור", ומשכך היא מוצאת חשש
14 ממשי למשוא פנים או לכל הפחות לפגיעה במראית פני הצדק.

דיון והכרעה:

- 17 5. סעיף 77א לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט"),
18 בחלקיו אשר עשויים להיות רלוונטיים לבקשה שלפני, קובע:

19 (א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש
20 בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

21 (א1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), שופט לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד
22 מאלה:

23 (1) ... ;

24 (2) יש לשופט ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו ... ;

25 (3) בטרם התמנה לשופט היה השופט מעורב באותו ענין הנדון בהליך שלפני
26 כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה
27 אחרת;

28 ...

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 17-12-14375 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

6. סעיף 77א(א) לחוק בתי המשפט קובע את העילה הכללית לפסלות שופט – "חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט". הסעיפים הקטנים הקבועים במסגרת סעיף 77א(א), קובעים נסיבות בהן חובה על שופט לפסול עצמו. עילות ספציפיות אלה עוסקות במקרים בהם יש לשופט ענין אישי במשפט, בבעלי הדין או בעורכי הדין. עילות פסלות החובה מבוססות אף הן על אדני עילת הפסלות הכללית - "חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט" ויש לפרשם לאורה של אמת מידה זו [על כך, ראו: יגאל מרזל, דיני פסלות שופט, עמ' 157 (2006)].

7. ההלכה בכל הנוגע לעילת הפסלות הכללית, תוארה על-ידי כבוד השופט י' דנציגר, ברע"א 296/08, ארט-בי חברה בערבות מוגבלת (בפירוק) נ' עזבון המנוח ג'ק ליברמן ז"ל (5.12.2010), באופן הבא:

"העילה הכללית לפיה על שופט להימנע מלשבת בדין הינה כאמור, אם קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים [ראו: ב"ש 48/75 ידיד נ' מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 375 (1975) (להלן: עניין ידיד)]. מדובר בעילה שהיא בשיקול דעת. המבחן לבחינתו של חשש ממשי למשוא פנים הינו מבחן אובייקטיבי כאשר לא די בחשש סובייקטיבי של מי מהצדדים כדי לבסס את עילת הפסלות (ראו ...). "משמעותו היא, שמן הנסיבות החיצוניות הכרחי להתרשם שקיימת אפשרות מאד מסתברת, שאכן נבצר מהשופט לשפוט את דינם של בעלי-הדין באובייקטיביות הדרושה" (ראו: עניין ידיד, לעיל, בעמ' 381). ויודגש, "מבחן האפשרות הממשית, אין משמעותו כי לשם גיבוש המסקנה בדבר קיום האפשרות של נגיעה פסולה, יש לתהות לפני ולפנים בהלך מחשבותיו (state of mind) של השופט. המשמעות של המבחן של האפשרות הממשית היא כי מן הנסיבות החיצוניות הכרחי להתרשם שקיימת אפשרות מאוד מסתברת שאכן נבצר מן השופט לשפוט את דינם של בעלי הדין באובייקטיביות הדרושה".

בהקשרה של הבקשה שלפני יש אפוא לשאול, האם הבעת הדעה בספרי, יוצרת מצב בו מבחינה אובייקטיבית, נבצרת ממני האפשרות לשפוט את הדין באובייקטיביות הדרושה? מצב בו שופט הביע בעבר את דעתו בשאלה משפטית, אינו מצב נדיר. דבר זה עשוי להתרחש שעה שהשופט דן בשאלה משפטית זו בעבר, כמו גם כאשר הביע את עמדתו המשפטית בהזדמנויות אחרות.

בענין זה קבע כבוד הנשיא מ' שמגר, בע"ב 1/88, משה ניימן נ' י"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת השתיים-עשרה (18.10.1988) (להלן: "ענין היימן"):

... עיקרו של דבר, מעצם מהותו של התפקיד השיפוטי, קיימת פתיחות לשמוע טיעון המבקש לזרות אור חדש על מערכת נסיבות עובדתית זו או אחרת או לפתח תיזה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 17-12-14375 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

1 משפטית. שופט אינו פסול מלדון אך בשל כך שכבר דן בעבר בסוגיה משפטית פלונית
2 והכריע בה.

3 באופן דומה קבע, כבוד הנשיא א' ברק, בע"א 3712/02, פקיד שומה תל-אביב 4 נ' מקוב
4 : (9.5.2002)

5 נפסק לא אחת, כי אין בעצם העובדה כי שופט יושב לדין בעניין דומה, עובדתית או
6 משפטית, כדי להביא לפסילתו (ראו: ע"א 2406/98 מסגרית קינג נ' מדינת ישראל –
7 מנהל מס ערך מוסף – גבעתיים [9]; ע"א 6812/98 בי. ג'. אסיסטנס לימטד נ' פרוינד
8 [10]). מסקנה זו מתחייבת מן המציאות, שבה ייתכנו מקרים שבהם יביע שופט את
9 דעתו השיפוטית באשר לסוגיה המתעוררת בפניו, תהא זו עמדה באשר לפירושו של
10 חוק, תהא זו עמדה באשר לפרשנותו של חוזה. מקרים אלה ודומים להם הם דבר
11 שבשיגרה. עצם הדיון בסוגיה משפטית דומה אין בו כשלעצמו כדי להעמיד חשש
12 ממשי למשוא פנים (ראו ע"ב 1/88 ניימן נ' י"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת
13 השתיים-עשרה [11], בעמ' 182).

14 בענין זה כתב ד"ר י' מרזל (כתוארו שם), בספרו דיני פסלות שופט, עמ' 279, את הדברים
15 הבאים:

16 "נראה שהטעם המרכזי לאי הפסילה במקרה של חריצת דעה משפטית היא, כי אך
17 טבעי הוא כי לשופט תהיה עמדה משפטית באשר לסוגיות מסוימות, ואף פילוסופיה
18 שיפוטית של ממש. כך מתבקש לא רק מתנאי הכשירות להתמנות כשופט, אלא גם
19 מן הניסיון הנצבר על כס השיפוט. על כן, אין זה סביר לקבוע כי שופט צריך לפסול
20 עצמו רק בשל העובדה כי פסק בעבר באותה סוגיה משפטית או הביע עמדה
21 משפטית בנדון, שלא באולם המשפטים, כמו, לדוגמה, במסגרת כתיבה אקדמית. אין
22 הדבר מתבקש, שכן מטבעם של טיעונים משפטיים ועמדות משפטיות שהם ניתנים
23 לשינוי, אם בגלל שינוי הדעה, אם בגלל שינוי העיתים. ... שינוי עמדה משפטית הוא
24 ענין לגיטימי ומקובל."

25 9. מדברים ברורים אלה עולה, כי אין בהבעת דעה משפטית בעבר, כדי לפסול שופט מליישב
26 בדין. כפי שעולה מפסיקתם של כבוד הנשיאים שמגר וברק שצוטטה לעיל ומדבריו של
27 ד"ר מרזל, קביעה זו מבוססת על טעמים מעשיים ומהותיים גם יחד.
28 מבחינה מעשית, מטבע הדברים, שופטים רבים הביעו בעבר דעות בסוגיות משפטיות,
29 בכתב ובעל-פה, בפסקי דין ובמסגרות אחרות. פסילתם לשבת בדין בסוגיות אלה, עלולה
30 להוביל לקושי של ממש.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 17-12-14375 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

1 חשוב עוד יותר הטעם המהותי, הנוגע לאופייה של עמדה משפטית ושמכוחו יש לשלול
2 את טענת הפסלות מכל וכל. כפי שכתב ד"ר מרזל: "מטבעם של טיעונים משפטיים ועמדות
3 משפטיות שהם ניתנים לשינוי ... שינוי עמדה משפטית הוא ענין לגיטימי ומקובל". שינוי עמדות
4 משפטיות ידוע ומוכר במשפט הישראלי, ואין בו כל טעם לפגם. אוסיף ואומר בענין זה, כי
5 אף במסורת המשפט העברי מתוארים שוב ושוב חכמים שחזרו ושינו את עמדתם
6 המשפטית, והביטוי - "חזרו בית הלל להורות כבית שמאי" – המופיע במספר מקומות במשנה
7 (ראו לדוגמה רצף המשניות שבסוף פרק א במסכת עדיות) בא, כדברי חז"ל, "ללמד לדורות
8 הבאים שלא יהא אדם עומד על דבריו, שהרי אבות העולם לא עמדו על דבריהם" (עדיות א, ד).
9 כפי שכתב ד"ר מרזל, כפי שבתי המשפט מלמדים אותנו כל פעם שהם מאמצים עמדה
10 חדשה השונה מעמדתם הקודמת וכפי שמעוגן היטב במסורת ישראל – אין כל פגם בשינוי
11 עמדה משפטית. משכך, איני סבור כי קיים יסוד ממשי ואובייקטיבי לחשש כי דעתי
12 התקבעה, וכי נוכח העמדה שהובעה בספרי אהיה מנוע מלבחון שוב, בלב פתוח ובנפש
13 חפצה את השאלה המשפטית המונחת לפתחי ולהכריע בה לאור הטיעונים המשפטיים
14 המועלים לפניי – ללא כל משוא פנים.
15 הלגיטימיות העקרונית שיש באימוץ עמדה משפטית שונה מזו שהובעה בעבר, מעקרת
16 חשש אובייקטיבי למשוא פנים, ויש בה אף לשלול את התקיימותם של העילות הספציפיות
17 לפסלות שופט. אין לי ענין אישי ממשי בהכרעה כזו אחרת, ומעורבותי קודם למינוי
18 בעיסוק בשאלה המשפטית התיאורטית כחלק ממכלול רחב של שאלות משפטיות שנדונו
19 בספרי – אינה מעורבות המצדיקה את קבלת בקשת הפסילה.
20 10. יכולתי לנמק את החלטתי בעוד תימוכין שונים: עמידה על ההבדל בין כתיבה אקדמית
21 לבין הכרעה שיפוטית; ציון העובדה כי בין כתיבת הספר להיום, התווספה הכרעה שיפוטית
22 העוסקת בסוגיה, ועוד הבחנות נוספות. אלא שאני סבור כי אין צורך בכל אלה. העיקר
23 בעיני ברור: הבעת עמדה בשאלה משפטית, נתונה, באופן לגיטימי, לשינוי, ולכן אין יסוד
24 ממשי ואובייקטיבי לחשש ממשוא פנים. אף חשש ממשי ממראית פני הצדק, אינו קיים
25 בנסיבות אלה. כמו שופטי מסים אחרים ושופטים בכלל, אף אני פרסמתי במרוצת השנים
26 את עמדתי המשפטית בסוגיות רבות, ואיני סבור כי שבתי בדין בסוגיות אלה פוגע במראית
27 פני הצדק [בענין דומה, ראו: ע"א 7640/18, אפי חוגי נ' מנהל מס שבח מקרקעין תל אביב
28 (26.12.2018)]. פרסומים אלה משקפים את הרקע המקצועי הרלוונטי שאנו מביאים אתנו,
29 ואין בהם כדי לפגוע בדרישה המהותית הנובעת מאופיו של התפקיד השיפוטי, המחייב –

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

ו"ע 17-12-14375 יוניון נכסים בע"מ נ' מס שבח נתניה

תיק חיצוני:

- 1 כדברי כבוד הנשיא שמגר בפסק הדין בענין היימן – "פתיחות לשמוע טיעון המבקש לזרות
2 אור חדש על מערכת נסיבות עובדתית זו או אחרת או לפתח תיזה משפטית".
3
4 11. סוף דבר, אני דוחה את הבקשה לפסילתי מלשבת בדין כיו"ר ועדת הערר לפי חוק מיסוי
5 מקרקעין ולדון בערר שלפני.
6 בנסיבות הענין, אין צו להוצאות.

7
8
9
10
11
12
13

ניתנה היום, ל' שבט תשע"ט, 05 פברואר 2019, בהעדר הצדדים.

אבי גורמן, שופט

14
15

